



## 2 – 3 vuotiaan seksuaalisuus

### Mitä lapsessa tapahtuu?

<b>Keho, kehitys</b>	Opettelee käymään potalla. Huomaa, että kehot ja sukupuolet ovat erilaisia.
<b>Tunteet</b>	Lapsen oma tahto kehittyä. Alkaa itsenäistyä.
<b>Läheisyys, hyvä olo, itsetunto</b>	Lapsi on ylpeä kehostaan ja asioista, joita tekee potaan.
<b>Ympäristö, muut ihmiset</b>	Lapsen sosiaalisuus lisääntyy. Haluaa olla enemmän muiden kanssa.
<b>Hyvinvointi, terveys</b>	Lapsi huomaa, mistä tulee hyvä mieli itselle ja toiselle.
<b>Lisäntyminen</b>	Kiinnostuu syntymästä, jos näkee vauvoja.
<b>Normit, tavat</b>	Opettelee, mitä saa tehdä ja mitä ei.
<b>Oikeudet</b>	Alkaa ymmärtää, että saa määrätä itse omasta kehosta.

## TUE LAPSEN SEKSUAALISTA KEHITYSTÄ

Ikätasoinen, lapsilähtöinen kehotunnekasvatus

Laajemmin tietoa aiheesta: [hyvakysymys.fi/lapsijaseksuaalisuus](http://hyvakysymys.fi/lapsijaseksuaalisuus) ja [vaestoliitto.fi/kehotunnekasvatus](http://vaestoliitto.fi/kehotunnekasvatus)

### Mitä lapsi voi tehdä tai kysyä?

Sukuelimet kiinnostavat, katselee muiden pimpejä, pippeleitä, sukuelintä esimerkiksi saunassa. Pohtii eroja ääneen.
Lapsi osoittaa tunteitaan lyönteinä, halauksina ja suukkoina.
Lapsi koskettelee ja tutkii kehoaan, saattaa unnuttaa. Haluaa joskus koskea muiden kehoja. Haluaa olla sylissä.
Lapsi harjoittelee yhteisleikkiä. Lyö helposti, jos tulee erimielisyyksiä. Tutkii ympäristöä, kun turvallinen syli on lähellä. Voi olla vaikea erota vanhemmasta.
Lapsi hakee lohtua ja turvaa turvalelusta ja läheisistä ihmisistä tai oman kehon koskettelusta ja unnutuksesta. Osaa kertoa, mitä haluaa.
Paijailee vauvamahaa, ihmettelee imettämistä. Pohdiskelee ääneen, voi kysellä monenlaisia asioita.
Kyseele paljon. Erottaa julkisen ja yksityisen. Alkaa hyväksyä normeja, kuten ei juokse alasti päiväkodissa. Voi testata kielletyn ja sallitun rajoja.
Harjoittelee tahtomista ja oikeuksiensa puolustamista. Neuvolassa voi vastustella tutkimista. Tarvitsee aikuisen turvaa ja suoja.

### Miten aikuinen voi tukea ja ohjata lasta?

Kerro, että voi olla pimppi, pippeli tai muu sukuelin. Anna lapsen olla potalla omassa rauhassa. Opetä pesemään kädet WC-käynnin jälkeen.
Älä hermostu, vaikka lapsi kiukuttelee. Näytä että ei saa lyödä. Sano: "Nyt sinua harmittaa". Näytä miten tykätään. Anna turvalliset rajat.
Opetä, mitä kehon paikkoja saa näyttää ja koskea omassa tai toisen kehossa. Pidä paljon sylissä ja helli.
Opetä pelisääntöjä: ei saa repiä eikä satuttaa, toiselle tulee paha mieli. Kannusta, älä moiti. Opetä, että on monenlaisia ihmisiä ja perheitä.
Hassuttele ja hellitele. Osoita eri tavoilla hyväksyntää. Kerro, että oma keho on hieno ja sitä saa kosketella.
Kerro, että vauva tulee vauvasiemenestä, kasvaa mahassa ja tulee ulos äidin pimpin kautta.
Kerro lempeästi yksityisyydestä ja sosiaalisista säännöistä. Vessarauha annetaan kaikille. Opetä, että ihmisillä on monenlaisia tapoja.
Kunnioita lapsen tahtoa. Neuvolassa kerro, että nyt katsotaan lapsen oma pippeli, pimppi, sukuelin. Yksityisiä alueita ovat kehon osat, jotka ovat uikkarien alla ja suu ja nännit.

